

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності А 4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

предметної спеціальності А 4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

галузі знань: А Освіта

Кваліфікація: бакалавр, спеціальність А 4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметна спеціальність А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Професійна кваліфікація: вчитель-бакалавр за предметною спеціальністю Історія та громадянська освіта

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка**

**Голова вченої ради
/Соболь Є.Ю./**

(протокол № 14 від «26» травня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2025 р.

Ректор _____ Соболь Є.Ю.

(наказ №83-ун від «27 травня 2025 р.)

Кропивницький – 2025 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Предметна спеціальність: А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Галузь знань А Освіта

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОП

керівник робочої групи кандидат історичних наук,

доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії

ЦДУ ім. В. Винниченка

І.С. Позднякова

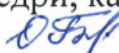
СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри історії України

та всесвітньої історії ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, кандидат історичних наук, доцент

О.І. Бабак

протокол № 13 від «20» травня» 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету

історії, бізнес-освіти та права

ЦДУ ім. В. Винниченка

Л.М. Філоретова

Протокол № 8 від «20» травня» 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

в.о. завідувачки відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка

кандидат філологічних наук, доцент

І.В. Жигора

«16» травня» 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 4 «Середня освіта (за предметною спеціальністю)», предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузі знань А Освіта (далі – ОПП

).

Враховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОПП розроблена з урахуванням вимог:

Законів України «[Про освіту](#)» та «[Про вищу освіту](#)», постанов Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Національної рамки кваліфікацій](#)», «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#)» постанов [Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти](#) від 30 серпня 2024 р. № 1021; [Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти](#) від 30 серпня 2024 року №1021); [Про затвердження Порядку проведення базової загальної середньої підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських](#) від 21 червня 2024 року № 734.

Спирається на нормативні документи, які визначають розроблення частина системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № [600](#) від 01.06.2017 (зі змінами, внесеними наказами МОН України № 584 від 30.04.2020); Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № [1225](#).

Під час розроблення ОП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок проєкт Європейського Союзу «[Tuning Educational Structures in Europe \(TUNING\)](#)», [Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти \(ESG 2015\)](#).

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів.

Розроблена робочою групою у складі:

Позднякова Інна Сергіївна – керівник проєктної групи (гарант освітньої програми), кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Токар Наталія Миколаївна – членкиня робочої групи, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії ЦДУ;

Марченко Олег Миколайович – член робочої групи, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії ЦДУ;

Трошкіна Катерина Євгенівна – членкиня робочої групи, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності ЦДУ

Черткова Наталія Сергіївна – членкиня робочої групи, завідувачка лабораторії суспільно-гуманітарних та естетичних дисциплін КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського»;

Бібік Наталія Станіславівна – членкиня робочої групи, вчитель історії вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист КЗ «Бобринецький ліцей №1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області;

Мотько Ірина Андріївна – здобувачка факультету історії, бізнес-освіти та права, IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Рецензенти:

Титаренко Лілія Станіславівна - директор КЗ «Ліцей «Мрія» Кропивницької міської ради»

Сторчаус Сергій Дмитрович - директор КЗ «Ліцей «Сокіл» Кропивницької міської ради»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

ОПП використовується під час :

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (зокрема, розроблення навчального плану, навчальних і робочих програм, а також силабусів навчальних дисциплін, програм практик та державної підсумкової атестації тощо);
- визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів.

ОПП встановлює:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття магістерського ступеня вищої освіти і строк навчання;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією ОП, та результатів їх навчання;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових освітніх компонентів;
- структурно-логічну схему ОП;
- форми атестації здобувачів освіти;
- вимоги професійних стандартів;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Користувачі ОПП:

- здобувачі освітнього ступеня магістра зі спеціальності А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузі знань А Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- науково-педагогічні та педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності А 4 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями) предметною спеціалізацією А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузі знань А Освіта;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка та інші.

ОПП не може бути повністю або частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Профіль освітньої програми
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»
зі спеціальності А 4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»,
предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
галузі знань: А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет історії, бізнес-освіти та права; кафедра історії України та всесвітньої історії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Освітня кваліфікація – бакалавр спеціальності А 4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметної спеціальності А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» Професійна кваліфікація – вчитель-бакалавр за предметною спеціальністю Історія та громадянська освіта.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія та громадянська освіта) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 4 «Середня освіта (за предметною спеціальністю)», предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузі знань А Освіта
Форма здобуття освіти	Інституційна (очна (денна, заочна))
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитована Сертифікат УД 12017247 Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл / рівень	Перший (бакалаврський) рівень: FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план
Мова (и) викладання	Українська мова, англійська (на окремих освітніх компонентах)
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.cuspu.edu.ua https://shorturl.cusu.edu.ua/82
2 – Мета освітньої діяльності	
Сприяння модернізації українського суспільства через надання високоякісних освітніх послуг, підготовку конкурентоздатних фахівців для освітньої галузі із високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності.	

Підготовка конкурентоспроможних учителів здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі; бути громадянином Європи і світу й, одночасно, відданим патріотом Української держави; здатних працювати на рівні сучасних освітньо-виховних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство. Збереження та поліпшення якості підготовки педагогічних кадрів для регіону відповідно до державних стандартів вищої освіти.

Створення освітнього середовища для здобуття освітнього ступеня бакалавра й опановування системою знань, умінь і практичних навичок в галузі знань А Освіта за спеціальністю А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», що забезпечують підготовку фахівця до професійної діяльності в галузі освіти, здатного вирішувати завдання професійної діяльності на нових засадах, з урахуванням сучасних потреб суспільства; формування професійних якостей майбутніх випускників закладу вищої освіти, які мають бути компетентним не лише в професійній галузі, але й мати активну життєву позицію, високий рівень громадянської свідомості, ціннісних орієнтацій, здатність до постійного навчання та самовдосконалення.

3 – Характеристика освітньої програми

1	Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: А Освіта Спеціальність: А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)». <i>Об'єктами вивчення та діяльності є освітній процес у закладах середньої освіти за предметною спеціальністю «Історія»; психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</i> <i>Цілі навчання:</i> формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, наукові концепції та принципи фундаментальних і прикладних наук галузі А Освіта, достатні для формування предметних компетентностей за відповідною спеціальністю, теоретичні основи науки про освіту, загальної та вікової психології, методики навчання історії у закладах загальної середньої освіти. <i>Методи, методики та технології.</i> У процесі викладання та навчання застосовуються наступні методи навчання: за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; аналітичний; індуктивний; дедуктивний; за основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка; за системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль; за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація; за рівнем самостійної розумової діяльності: практичний; метод проблемного викладання. <i>Інструменти й обладнання</i> – обладнання та устаткування, необхідне для формування професійних компетентностей, комп'ютерні, мультимедійні та технічні засоби навчання, необхідні в освітньому процесі для
---	--	---

		формування досвіду навчання і виховання, здатності використання інструментів та обладнання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси та програмні продукти; бібліотечні ресурси бази для проведення навчальних і виробничих практик (за договорами про співпрацю)
2	Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності у сфері освіти та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни, включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача. Водночас, значна частина освітніх компонентів мають практичну спрямованість в контексті підготовки до майбутньої професійної діяльності вчителя історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти. Це зокрема навчальні практики та виробничі практики в закладах загальної середньої та вищої освіти, а також археологічна практика й практика з технологій онлайн-навчання
3	Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Основною метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих кадрів, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної науки, педагогіки та методики загальної середньої освіти. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робити акцент на здобутті навичок та знань у сфері історичної освіти та науки, що передбачає визначену зайнятість, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання. ОПП спрямована на здобуття освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», яка забезпечує підготовку вчителів історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти, які зможуть: -розв'язувати завдання професійної діяльності на нових засадах, з урахуванням сучасних потреб суспільства; - впроваджувати сучасні методи та методики навчання історії та громадянської освіти; - упроваджувати інноваційні освітні, навчальні програми, розвивати корисні навички учнів, які вже зараз можна застосовувати на практиці (наприклад, екологічна поведінка, правильне споживання інформації, громадський активізм, інфомедійна грамотність тощо). <i>1. Професійна спрямованість:</i> Програма готує професіоналів, які зможуть викладати історію та громадянську освіту у закладах загальної середньої освіти. Випускники програми зможуть використовувати сучасні методи та методики навчання, розробляти та

		впроваджувати інноваційні освітні програми, а також проводити науково-дослідницьку роботу з теорії та методики навчання історії та громадянської освіти. <i>2. Акцент на сучасних методах навчання:</i> Програма значну увагу приділяє вивченню та застосуванню сучасних освітніх технологій та методів навчання. Випускники програми зможуть використовувати ці знання для створення ефективних та цікавих уроків, які допоможуть учням опанувати знаннями та навичками з історії та громадянської освіти. <i>3. Гнучкість та адаптивність:</i> Програма розроблена таким чином, щоб бути гнучкою та адаптивною до потреб сучасного освітнього середовища. Програма передбачає можливість співпраці з іншими університетами України на засадах національної академічної мобільності. <i>4. Відповідність сучасним стандартам:</i> Програма відповідає вимогам, що висуваються до сучасних державних освітніх та професійних стандартів та готує професіоналів, які зможуть успішно працювати в українській системі освіти. <i>5. Працевлаштування:</i> Випускники програми зможуть успішно працевлаштуватися в закладах загальної середньої освіти. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робить акцент на здобутті навичок та знань у сфері історичної освіти та науки, що передбачає можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання. Ця освітня програма буде цікава тим, хто прагне: - використовувати сучасні методи навчання. - працювати у сфері освіти Ключові слова: середня освіта, історія, громадянська освіта, сучасні методи навчання.
4	Особливості програми	Розрахована на здобувачів, які вступили на базі повної загальної середньої освіти. Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатності розв'язувати професійні завдання в галузі загальної середньої освіти. ОПП спрямована на підготовку не тільки фахівця в галузі, а перш за все свідомого громадянина, який: - розуміє історичні процеси, причини й наслідки подій; - орієнтується в сучасному світі, аналізує виклики демократії, прав людини, глобалізації; - має критичне мислення, здатність оцінювати інформацію з різних джерел; - готовий до активної участі у громадському житті. Особливістю програми є інтеграція історії та громадянської освіти. Вивчення історії не ізольовано, а у зв'язку з формуванням громадянських компетентностей. Темі охоплюють як події минулого, так і актуальні соціальні явища (права людини, демократія, міжнародні конфлікти тощо).

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
1	Придатність до працевлаштування	Випускник освітньої програми має право обіймати такі посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010), а саме: 2320 Викладач середнього навчального закладу 235 Інші професіонали в галузі навчання 2352 Професіонали в галузі методів навчання 2359.2 Інші професіонали в галузі навчання 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2320 Вчитель середнього навчально-виховного закладу 2320 Методист заочних шкіл і відділень 2331 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2351.2 Вихователь-методист
2	Подальше навчання	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих Можливість навчання за програмою другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF LLL та 7 рівня НРК.
5 – Викладання та оцінювання		
1	Викладання та навчання	Викладання та навчання на ОПП ґрунтується на сучасних підходах, які роблять студентів активними учасниками освітнього процесу Підходи: <i>студентоцентроване навчання</i> будується навколо потреб та інтересів студентів, заохочуючи їх до самостійності та ініціативи; <i>професійно орієнтований підхід:</i> студенти досліджують актуальні проблеми, генерують ідеї та знаходять шляхи їх вирішення в контексті майбутньої професійної діяльності; <i>особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, аксіологічний.</i> У процесі викладання та навчання застосовуються наступні методи навчання: <i>За типом пізнавальної діяльності:</i> пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; аналітичний; індуктивний; дедуктивний. <i>За основними етапами процесу:</i> формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевіркою. <i>За системним підходом:</i> стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль. <i>За джерелами знань:</i> словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація. <i>За рівнем самостійної розумової діяльності:</i> практичний, метод проблемного викладання. <i>Форм організації навчання:</i> лекції (мають інтерактивний науково-пізнавальний характер), семінари, практичні заняття (проводяться з використанням поширених методів: кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів), виконання індивідуальних

		робіт, самопідготовка та самостійна робота, консультації, навчальна та виробнича (педагогічна) практики тощо. Підтримка студентів: ОПП надає інформаційну підтримку щодо участі студентів у конкурсах на отримання іменних стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних). Вона також сприяє участі студентів у студентських наукових олімпіадах та конкурсах сприяє участі здобувачів у студентських наукових олімпіадах, конкурсах, що створює освітню платформу для hard та soft skills. Доступ до ресурсів: Усі освітні ресурси та навчально-методичне забезпечення для самостійної роботи з дисциплін доступні в університетському віртуальному навчальному середовищі (Google Classroom) на платформі Google Workspace for Education. Онлайн-комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, убудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet та ін.), форуми, чати, сервіси Google Workspace for Education тощо. Моніторинг та оновлення: <i>Програми освітніх компонентів постійно переглядаються:</i> для забезпечення їх відповідності потребам здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів.
2	Оцінювання	Накопичувальна система, що передбачає оцінювання студентів за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), за усіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності, спрямованими на опанування програми. <i>Види оцінювання:</i> поточне оцінювання, поточний контроль усний екзамен, письмовий екзамен, комплексний кваліфікаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи. <i>Форми оцінювання:</i> усна (опитування), письмова (контрольні роботи, тестові завдання, написання есе), комбінована (підготовка звітів про результати практики та їх подальший захист, презентації, портфоліо); само- та взаємооцінювання, попереднє, поточне, тематичне, підсумкове (семестрові екзамени), прикінцеве (атестація). Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЕКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності. Формами контролю знань здобувачів освітньої програми є поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, він має на

		меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр із відповідної навчальної дисципліни. Проведення семестрового контролю у формах екзамену чи заліку з конкретної навчальної дисципліни регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотернопільському державному університеті імені Володимира Винниченка» (https://shorturl.cusu.edu.ua/19o). Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі кваліфікаційного екзамену. Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності.
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність (ІК)		ІК Бакалавр (рівень 6): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та історичних і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)		ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.
		ЗК 2 Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності
		ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.
		ЗК 4 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.
		ЗК 5 Здатність ухвалювати рішення та діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності та відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів), дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності..
		ЗК 6 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
		ЗК 7 Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого

	розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 8 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки та технологій.
	ЗК 9 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.
	ЗК 10 Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. <i>Додаткові загальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»*</i>
	ЗК. Здатність захищати Батьківщину** *Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджений постановою КМУ від 21.06.2024 № 734; Лист Генерального штабу ЗСУ від 01.05.2025 №300/1/С/3679 «Про погодження програм»; Лист МОН України Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2024 №1/4893-25. ** Дисципліна « Базова загальна військова підготовка » (БЗВП) – є обов'язковою для здобувачів вищої освіти чоловічої статі віком 18-25 років (жіночої статі – за власним бажанням) і навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти; Відповідно до ст.101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» базова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного ст.1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»; Відповідно до част. 4-ї ст.101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», п.7 Порядку базова підготовка включається до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка БЗВП» як окрема навчальна дисципліна на підставі закону включається закладами освіти до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка БЗВП», як вибіркова дисципліна, може включатись в спеціальний додатковий розділ опису освітньої програми, який не передбачений прямо в част. 1-й ст.91 Закону України «Про вищу освіту».
	СК 1 Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмета.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 2 Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.
	СК 3 Здатність здійснювати планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.
	СК 4 Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмета та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.
	СК 5 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання..
	СК 6 Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.
	СК 7 Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. Формування базових військових компетентностей у молоді, підвищення рівня національної безпеки та готовності громадян до захисту держави в умовах сучасних викликів
	СК 8 Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-орієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.
	СК 9 Здатність аналізувати власну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
	СК 10 Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.
	СК 11 Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.
	СК 12 Здатність дотримуватися норм професійної етики
	СК 13 Знання сучасних досліджень в галузі історії.
	СК 14 Знання термінологічного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.
	СК 15 Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.
	СК 16 Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.

	СК 17 Знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій.
	СК 18 Знання змісту та завдань організації допрофільної підготовки учнів.
	СК 19 Знання нових підходів до шкільної історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.
	СК 20 Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду. <i>Додаткові спеціальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»</i> Українська ідентичність: «Розуміння ключових аспектів української національної ідентичності, включаючи мову, культуру, традиції, державний устрій та історичні постаті». Психологічна стійкість: «Володіння техніками та методами саморегуляції для підтримки психологічної стійкості». Тактична розвідка та озброєння: «Знання розвідувальних ознак розташування військової техніки противника та основних засобів ураження, які він застосовує». Зв'язок та комунікація: «Розуміння основних способів зв'язку, тактичних сигналів, правил переговорів та дій при застосуванні РЕБ». Захист від надзвичайних ситуацій: «Знання ознак ядерного вибуху, хімічної атаки, застосування біологічної зброї, засобів захисту та дій на зараженій місцевості». Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою різних засобів, включаючи небесні світила, компас, карту». Інженерна підготовка та вибухові речовини: «Знання інженерного обладнання, маскування, мін, інженерних загороджень та заходів безпеки при поводженні з вибуховими речовинами». Військовий статут та обов'язки: «Розуміння вимог статутів ЗСУ, обов'язків, прав та відповідальності військовослужбовців». Домедична допомога та тактична медицина: «Володіння алгоритмами домедичної допомоги в умовах бою та принципами тактичної медицини». Основи загальновійськового бою: «Знання основ бою, бойових можливостей підрозділів, тактики застосування БпЛА та дій в різних бойових ситуаціях». Вогнева підготовка: «Знання характеристик зброї, принципів стрільби, правил спостереження, цілевказівки та заходів безпеки». Пересування та виживання: «Вміння організовувати переміщення на контрольованій противником території та забезпечувати життєдіяльність в автономних умовах». Міжнародне гуманітарне право: «Розуміння основних термінів та понять МГП, а також відповідальності за порушення його норм».

7 – Програмні результати навчання	
Знання (ПРЗ)	ПРЗ 1 Знає історичну термінологію та наукову періодизацію історичних процесів.
	ПРЗ 2 Знає та розуміє основні концепції, теорії та етапи історичного розвитку людства, орієнтується на сучасні досягнення історичної науки.
	ПРЗ 3 Знає сучасні теоретичні та практичні основи навчання історії в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 4 Знає норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.
	ПРЗ 5 Знає сучасні інтерактивні методи навчання учнів; форми організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 6 Розуміє закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
	ПРЗ 7 Знає сучасні теоретичні та практичні основи навчання громадянської освіти, конституційного та галузевого права.
	ПРЗ 8 Знати методики навчання історії та громадянської освіти, критерії відбору, принципи структурування змісту навчальних курсів.
Уміння (ПРУ)	ПРУ 1 Здатний до ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності; здатний обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу джерел.
	ПРУ 2 Вміє формулювати мету, завдання дослідження, володіє навичками збору первинного матеріалу, дотримується процедури дослідження; вміє рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів дослідження, формулювати обґрунтовані висновки
	ПРУ 3 Володіє основами професійної культури, здатний до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою; вміє презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців; вміє формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника
	ПРУ 4 Володіє іноземною мовою на рівні, необхідному для роботи з науковою і науково-методичною літературою.
	ПРУ 5 Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності, літніх дитячих оздоровчих таборах; здатний вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного та оточення)
	ПРУ 6 Здійснює пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань
	ПРУ 7 Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання
	ПРУ 8 Здатний пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.

	ПРУ 9 Уміє використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів
	ПРУ 10 Характеризує об'єктивно та неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів
	ПРУ 11 Уміє застосовувати методичні підходи та сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
	ПРУ 12 Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями й вміє упроваджувати їх в освітній процес.
	ПРУ 13 Виявляє особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.
Комунікація (ПРК)	ПРК 1 Здатний розуміти та дотримуватися етичних принципів з професійної діяльності
	ПРК 2 Здатний ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості
	ПРК 3 Здатний демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності
	ПРК 4 Здатний виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.
Автономія і відповідальність (ПРА)	ПРА 1 Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
	ПРА 2 Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів.
	ПРА 3 Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів; взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні та гендерно-вікові відмінності.
	<i>Додаткові результати навчання, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»</i> Психологічна допомога: «Вміння надавати першу психологічну допомогу та самопомогу в стресових ситуаціях»; Аналіз інформації: «Здатність аналізувати інформацію, отриману в результаті спостереження, для прийняття обґрунтованих рішень»; Зв'язок та комунікація: «Вміння використовувати основні засоби зв'язку, тактичні сигнали та усувати типові несправності радіостанцій»; Захист від надзвичайних ситуацій: «Вміння використовувати протигази та захисний комплект, а також діяти за сигналом «Хімічна тривога»;

	Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за картою та без неї, планувати маршрути та рухатися за ними»; Інженерна підготовка: «Вміння облаштовувати одиночні та парні окопи, а також маскувати позиції»; Військовий статут та дисципліна: «Вміння дотримуватися вимог статутів ЗСУ та застосовувати їх у повсякденній діяльності»; Домедична допомога та евакуація: «Вміння евакуювати поранених різними способами, надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах та отруєннях, а також здійснювати медичну евакуацію»; Ведення бойових дій: «Вміння виконувати обов'язки солдата в оборонному та наступальному бою, знищувати бронетехніку противника, маневрувати на полі бою та діяти при різних видах атак»; Вогнева підготовка: «Вміння застосовувати зброю, проводити її перевірку та пристрілювання, а також метати ручні гранати різних типів»; Виживання та автономність: «Вміння організовувати місця розташування підрозділу, протидіяти впливу природних умов та виживати в автономних умовах»; Поводження з військовополоненими: «Вміння дотримуватися норм поведінки з військовополоненими».
8 – Ресурсне забезпечення	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає вимогам п. 35, п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Це підтверджується наявністю штату кваліфікованих науково-педагогічних працівників, які мають відповідну освіту та досвід роботи: і конкретизувати за кількісними показниками за вимогами вказаних вище пунктів ЛУ для цієї ОП https://www.cusu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/sklad-kafedri Освітній процес на ОПП забезпечують штатні науково-педагогічні працівники (НПП) ЦДУ ім. В. Винниченка. Реалізація освітньої діяльності забезпечується науково-педагогічними працівниками, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін і систематично займаються науковою та науково-методичною діяльністю. Викладачі, які викладають ОК на даній ОПП, мають 4 і більше пунктів відповідно п. 38 Ліцензійних вимог, фахові публікацій в наукових виданнях відповідного профілю; посібники, монографії, методичні рекомендації для здобувачів освіти; науково-популярні публікації з наукової та/або професійної тематики; НПП є членами журі різних конкурсів та олімпіад з історії. Кафедра є засновником рецензованого наукового видання «Історія & археологія» (категорії Б), в якому публікуються наукові статті, рецензії з різних напрямків історичної науки: історія України, всесвітня історія, археологія, історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни https://journals.cusu.in.ua/index.php/history/home Стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів відповідає чинній нормативній базі ЦДУ (Положення про підвищення

	кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kbbre, Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kmrde). Викладачі систематично проходять стажування та підвищення кваліфікації й впроваджують результати підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність. До освітнього процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної, творчої роботи та роботи за фахом.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база відповідає нормативним вимогам і забезпечує досягнення визначених в ОПП цілей і ПРН з набуття теоретичних знань та формування загальних і спеціальних навичок (https://shorturl.cusu.edu.ua/8k, https://cusu.edu.ua/ua/pro-fakultet-ist, https://cusu.edu.ua/images/files-2022/licenz_akt/MTB_na_sajt_01.02.2024.pdf) Матеріально-технічна база університету забезпечує якісне та ефективне провадження освітньої діяльності на ОПП. Для реалізації ОПП відповідають чинним нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених освітньою програмою: навчальні корпуси з лекційними аудиторіями, оснащеними мультимедійною технікою, лабораторіями, комп'ютерними класами, спортивний зал, бібліотека, соціальна інфраструктура університету, гуртожитки, санаторій-профілакторій. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають чинним нормативним актам. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, що працює, іноземні, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом усього циклу підготовки за ОПП. <i>До складу матеріально-технічної бази ОПП входять:</i> Навчальні корпуси: аудиторії, лабораторії, кабінети, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та зоною Wi-Fi, бібліотека, універсальний читальний зал, сховище періодичних видань, музей природи, Австрійська фахова бібліотека імені Бернгарда Штілфріда. Лекційні та методичні кабінети оснащені інтерактивними дошками та мультимедійним обладнанням. Є комп'ютерні класи, які мають автоматизовані робочі місця з відповідними пакетами прикладних програм (у тому числі ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader. Етнографічний кабінет (ауд. №17) закріплена за кафедрою історії України та всесвітньої історії, активно використовується не тільки під час навчального процесу, а й для проведення різноманітних заходів наукового, навчального та виховного спрямування, а саме: засідання студентських гуртків; студентські конференції; олімпіади тощо.

Археологічний музей імені Нінелі Бокій, створений на базі університету у 2011 році, є одним із найкращих зібрань старожитностей в області. У сучасній експозиції представлено майже 1 тисячу предметів. Більшість артефактів походить з території Кіровоградської області. Велику частину виставки складають матеріали досліджень золотоординського міста XIV ст. біля с. Торговиця, що тісно пов'язані з подіями Синьоводської битви 1362 року. Щороку фонди закладу поповнюються новими знахідками завдяки роботі на факультеті історії, бізнес-освіти та права постійної археологічної експедиції.

Музей є одним із наукових, освітніх та культурних центрів університету. На базі музею проводяться заняття з археології та давньої історії України, а також навчальні практики. Заклад неодноразово виступав партнером для проведення регіональних, всеукраїнських та міжнародних форумів. **Віртуальна екскурсія музеєм** <https://cusu.edu.ua/ua/arkheolohichniy-muzei/virtualna-ekskursiya>

«Науковий центр регіональних та мікроісторичних студій» створений на базі кафедри історії України та всесвітньої історії 2023 р. До напрямків роботи Наукового центру зокрема входять:

- підготовка навчальних та методичних матеріалів для вчителів-істориків та інших зацікавлених осіб (публічні лекції, науково-методичні розробки, презентації, наочні матеріали);
- підготовка науково-популярного контенту для гурткової роботи з учнями та студентами.

Здобувачі повною мірою забезпечені соціальною інфраструктурою (<https://cusu.edu.ua/ua/studentu>).

Інші об'єкти:

- Спортивна та тренажерні зали;
- Зал атлетичної підготовки;
- Освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива);
- Їдальня та пункти харчування;
- Гуртожиток;
- Основне сховище (300 осіб) і 6 укриттів у підвальних приміщеннях (1450 осіб);
- Медпункт.

Широкий спектр **додаткових послуг та можливостей** для студентів, зокрема:

Юридична клініка <https://shorturl.cusu.edu.ua/dm> та психологічна служба <https://shorturl.cusu.edu.ua/dl> : надає студентам доступ до юридичної та психологічної допомоги.

Мовний центр <https://cusu.edu.ua/ua/litsenzovanyi-movnyi-tsentr-2#> : допомагає студентам вдосконалити мовленнєві навички й уміння.

Медіапростір ЦДУ <https://cusu.edu.ua/ua/universytet/media-cuspu>: пропонує студентам місце для творчості, співпраці та спілкування.

Молодіжний театр **«Резонанс»** https://www.instagram.com/rezonans_teatr/ : дає можливість студентам проявити себе у творчості та розвинути театральні навички.

Молодіжний центр <https://cusu.edu.ua/ua/pidrozdily/strukturni-pidrozdily/946-molodizhnyi->

	tseentr/13445-molodizhnyi-tseentr :організовує різноманітні заходи та події для студентів. <i>Санаторій-профілакторій «Юність»:</i> https://cusu.edu.ua/pidrozdily/strukturni-pidrozdily/266-sanatorii-profilaktorii/3371-sanatorii-profilaktorii-kdpu : пропонує студентам оздоровчі послуги та профілактику захворювань. <i>База відпочинку «Буревісник»</i> https://cusu.edu.ua/pidrozdily/strukturni-pidrozdily/78-general-information/13500-baza-vidpochynku-burevisnyk : надає студентам можливість відпочити на природі. <i>Студенти з досвідом:</i> університет пропонує спеціальні програми та послуги для студентів, які вже мають досвід роботи або навчання. <i>Працюючі студенти:</i> університет пропонує гнучкі графіки навчання та інші послуги, які допомагають студентам поєднувати навчання з роботою. <i>Студенти з особливими освітніми потребами:</i> університет пропонує адаптивні програми та послуги для студентів з інвалідністю або іншими особливими потребами. Матеріально-технічна база ОПП постійно оновлюється та вдосконалюється з метою створення найкращих умов для навчання та розвитку здобувачів освіти, що відповідає вимогам їхньої майбутньої професійної діяльності. При плануванні, розподілі й наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (студенти з досвідом, студенти, що працюють, студенти з особливими освітніми потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студентів поінформовано про їх наявність (https://www.cusu.edu.ua/ua/studentu) Матеріально-технічне забезпечення дає змогу організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	У навчальному процесі використовуються персональні комп'ютери, аудиторії обладнані мультимедійним устаткуванням та інші засоби навчання. Всі комп'ютери підключені до мережі Інтернет, інформаційний потенціал якої здобувачі можуть використовувати для підготовки до занять, для виконання індивідуально-дослідних завдань, написання курсових та кваліфікаційних робіт і загалом для отримання інформації, необхідної для навчання. Студентські гуртожитки також підключені до університетської мережі. Діє вільна WiFi-зона (Освітній простір KOWO центр). В університеті діє бібліотечний комплекс площею 2186,9 м2 із читальними залами площею 577,6 м2 на 360 місць. Фонди бібліотеки регулярно поповнюються. Систематично розширюється перелік наукових і навчально-методичних видань, необхідних для забезпечення освітнього процесу. Наукові праці та навчально-методичні матеріали викладачів також розміщено у хмарному сховищі університету. Створена та успішно функціонує система дистанційної освіти Moodle ЦДУ (https://moodle.cusu.edu.ua/), в межах якої підготовлено понад 150

	дистанційних навчальних курсів, в якій зареєстровані студенти університету. Освітній процес також здійснюється з використанням технологій онлайн-навчання (у зв'язку з воєнним часом) на платформі Google Classroom. Працювати з ними здобувачі можуть, використовуючи мобільні пристрої та особисті комп'ютери. Підтримується в актуальному стані електронні ресурси: - Офіційний сайт ЦДУ: https://cusu.edu.ua/ua/ - Електронні ресурси бібліотеки: https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteki; каталог https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu ; репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету: https://dspace.cusu.edu.ua/home - Система дистанційної освіти: Classroom, Moodle ЦДУ (https://moodle.cusu.edu.ua/) - Моніторингові опитування: https://eq.cusu.edu.ua/. - Рекомендації щодо використання технологій дистанційного навчання: https://cusu.edu.ua/ua/component/content/article/942-studentu/15854-rekomendatsii-shchodo-poriadku-provedennia-zalikhiv-ekzameniv-ta-atestatsii-z-vykorystanniam-tekhnologii-dystantsiinoho-navchannia?Itemid=2342. - Цифрові сервіси для неформальної та інформальної освіти: https://cusu.edu.ua/ua/studentu/tsyfrovi-servisy-dlia-osvity-ukrainy. На сторінці випускової кафедри історії України та всесвітньої історії (https://cusu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/sklad-kafedri) доступні: анотації курсів https://cusu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/anotatsii-kursiv та програми атестацій https://cusu.edu.ua/ua/kafedra-istoriyi-ukrayiny/prohramy-atestatsii . <i>На сайті університету наявна інформація про:</i> <u>Інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:</u> <u>Студентське наукове товариство; Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми; "Студентський науковий вісник"</u> <u>Інформація про додаткові навчальні можливості:</u> - Мовний центр - Підготовка офіцерів запасу - Курси та тренінги - Обмін студентами - Доступність навчання для маломобільних груп населення <u>Працевлаштування:</u> - Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників та інше: - Призначення стипендій - Вирішення конфліктних ситуацій
	9 – Академічна мобільність
Національна кредитна мобільність	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському

державному університеті імені Володимира Винниченка» <https://shorturl.at/nwxO9> за деякими навчальними модулями, що забезпечують набуття загальних компетентностей (за умови відповідності їх сформованим компетентностям). Обсяг одного кредиту: 30 годин.

Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» <https://shorturl.at/lxyCI>

Академічна мобільність здобувачів вищої освіти передбачає їхню участь в освітньому процесі Університету та партнерських закладів освіти, проходження переддипломної та виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо.

Зокрема, укладені договори про співпрацю / угоди про співробітництво з:

1. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№ 140с/23) 20.12.23 – 20.12.28
2. Донбаська державна машинобудівна академія 2023–2028 рр.
3. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди 02.02.2024 – 02.02.2029
4. Сумський державний університет (№ 0001/60.33-2024н) 11.01.2024 – 11.01.2029
5. Маріупольський державний університет 01.01.2024 – 01.01.2029
6. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 01.12.2023 – 01.12.2028
7. Національний авіаційний університет (№ 2023/86/UA) 19.09.2023 – 19.09.2025
8. Науково-дослідний інститут публічного права 20.10.2023 – 20.10.2025
9. Рівненський державний гуманітарний університет 01.11.2023 – 01.11.2028
10. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького 11.09.2023 – 11.09.2028
11. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028
12. Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка 17.02.2023 – 17.02.2028
13. Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет» 03.2023 – 03.2028
14. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка 01.05.2023 – 01.05.2028
15. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України 01.03.2023 – 01.03.2028
16. Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради 03.04.2023 – 03.04.2028

	17. Херсонський державний університет (№ 03-28/2) 07.03.2023 – 07.03.2028 18. Запорізький національний університет (№ 9-с) 14.03.2023 – 01.09.2024 19. Державний університет телекомунікацій 28.02.2023 – 28.02.2028 20. Київський національний університет технологій та дизайну (№ 4-23) 06.03.2023 – 06.03.2028 21. Національний університет «Запорізька політехніка» 01.02.2023 – 01.02.2027 22. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028 23. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (№ 24\23) 27.02.2023 – 21.01.2028 24. Донецький національний університет імені Василя Стуса 10.10.2022 – 10.10.2027 25. Центральнотураїнський національний технічний університет 19.09.2022 – 19.09.2027 26. Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка 10.11.2022 – 10.11.2027 27. Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова 19.05.2022 – 19.05.2027 28. Хмельницький національний університет 01.01.2022 – безстроковий 29. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського 11.03.2021 – 11.03.2026 30. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 11.01.2021 – 11.01.2026 31. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (№ 278) 16.12.2020 – 16.12.2025 32. Ізмаїльський державний гуманітарний університет 01.10.2020 – 01.10.2025. 33. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (від 27.09.2020), строк дії договору:
Міжнародна кредитна мобільність	Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном. Порядок участі, визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах міжнародної кредитної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентують: – Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; – Положення про програму обміну студентами; – Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. Участь студентів та викладачів у програмі академічного обміну на підставі підписання міжнародних договорів про співробітництво в

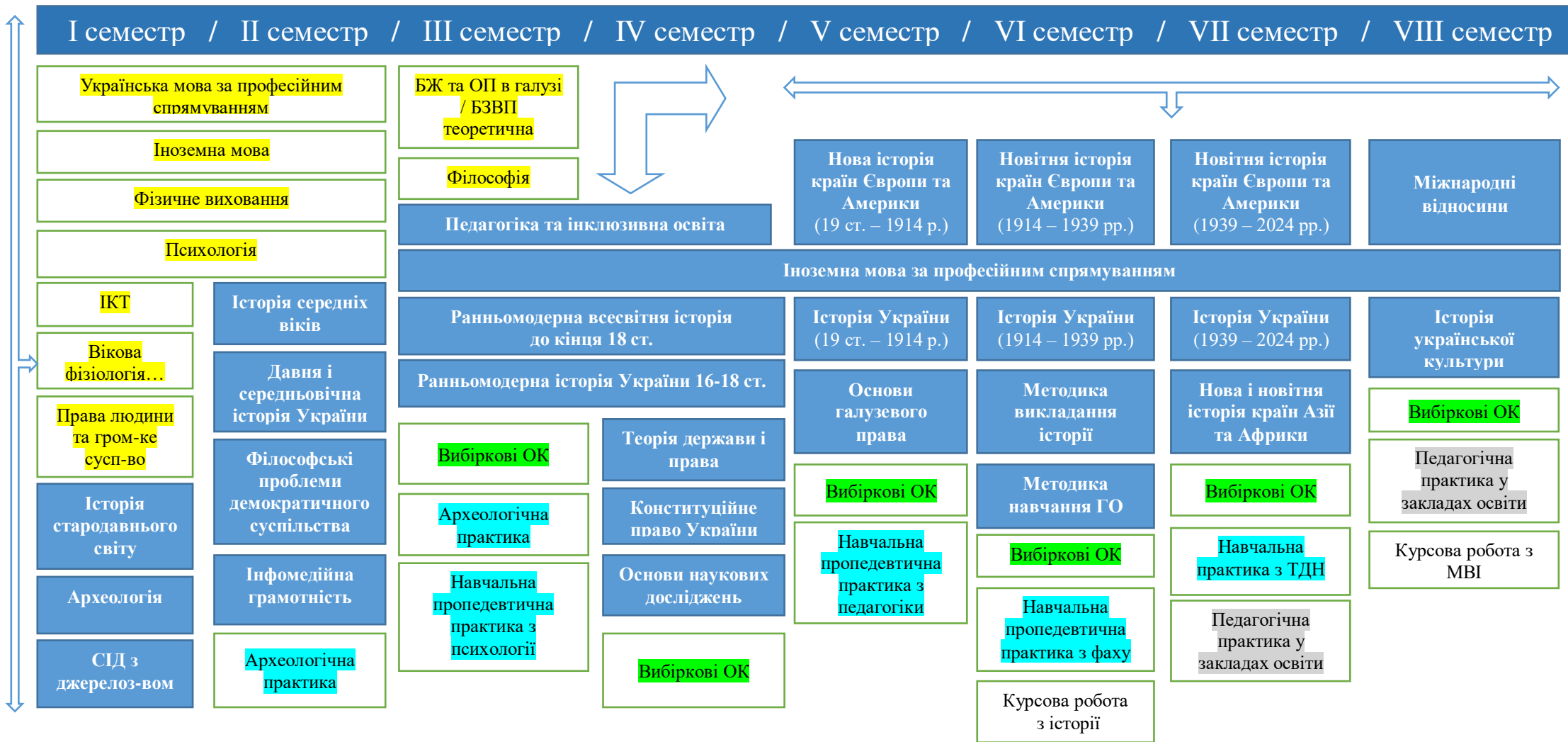
	галузі освіти та науки / угоди про співпрацю: 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 2. ВШТІП Академія прикладних наук (м. Познань, Польща): <i>Договір від 27.12.2023 на 5 років (вважається продовженням на той самий строк і за тих самих умов, якщо за 10 днів до закінчення строку договору, жодна зі сторін не повідомить про свій намір припинити договірні відносини)</i> 3. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): <i>Договір від 22.12.2022 на 5 років (вважається продовженням на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення терміну дії Договору, жодна зі сторін не заявить про його припинення або зміну)</i> 4. Університет бізнесу в Катовіце (Верхньоселезька академія ім. Войцеха Корфанти в Катовіце) (м. Катовіце, Польща): <i>Договір укладено на невизначений час.</i> 5. Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 6. WSG University in Bydgoszcz (м. Бидгощ, Польща): <i>Угода про академічну співпрацю безстрокова.</i> 7. Східно-Баварський університет Амберг-Вайден (Німеччина): <i>Угода про академічну співпрацю безстрокова.</i> Студенти, що бажають взяти участь у програмах міжнародної академічної мобільності, можуть звернутися до наукового відділу (сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами) або на випускову кафедру за більш детальною інформацією та консультаціями.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено
10 – Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта) за спеціальністю А 4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену. Кваліфікаційний екзамен з історії та громадянської освіти, методики їх викладання має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання для визначення результатів навчання з теорії та методики викладання історії, громадянської освіти в основній (базовій) середній школі та в непрофільних класах старшої школи. Завершується атестація здобувача видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: вчитель-бакалавр за предметною спеціальністю Історія та громадянська освіта.	

**2. Освітні компоненти освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта) на першому (бакалаврському) рівні
вищої освіти та їх логічна послідовність
2.1.Перелік компонентів ОПП**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація)	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю
Обов'язкові освітні компоненти			
1.1 ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК ЗП -1	Українська мова за професійним спрямуванням	4	екзамен
ОК ЗП -2	Філософія	3	екзамен
ОК ЗП - 3	Іноземна мова	3	залік
ОК ЗП - 4	Інформаційно-комунікаційні технології	3	залік
ОК ЗП - 5	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
ОК ЗП - 6	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці / Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки*	3	залік
ОК ЗП - 7	Фізичне виховання	4	залік
1.2 ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1.2.1 Дисципліни професійної підготовки			
ОК ПП-1	Психологія	4,5	залік, екзамен
ОК ПП-2	Педагогіка та інклюзивна освіта	10	екзамен, екзамен, залік
ОК ПП-3	Вікова фізіологія та здоров'я дітей та підлітків	3	залік
ОК ПП -4	Іноземна мова за професійним спрямуванням	7,5	залік, залік, екзамен
ОК ПП -5	Історія стародавнього світу	5	екзамен
ОК ПП- 6	Археологія	4	екзамен
ОК ПП-7	Спеціальні історичні дисципліни (з джерелознавством)	5	екзамен
ОК ПП-8	Історія середніх віків	4,5	екзамен
ОК ПП-9	Давня і середньовічна історія України	4,5	екзамен
ОК ПП-10	Філософські проблеми демократичного суспільства	4	залік
ОК ПП-11	Інфомедійна грамотність в освітньому процесі	4	залік
ОК ПП-12	Ранньомодерна всесвітня історія (до кінця XVIII ст.)	3.5	залік, екзамен
ОК ПП-13	Ранньомодерна історія України (XVI – XVIII ст.)	4	залік, екзамен
ОК ПП-14	Нова історія країн Європи та Америки (XIX –1914 pp.)	5	екзамен
ОК ПП-15	Історія України (XIX ст. – 1914 pp.)	5	екзамен

ОК ПП-16	Новітня історія країн Європи та Америки (1914 – 1939 рр.)	4	екзамен
ОК ПП-17	Історія України (1914 – 1939 рр.)	4	екзамен
ОК ПП-18	Методика викладання історії	3	екзамен
ОК ПП-19	Історія України (1939 – 2024 рр.)	4	екзамен
ОК ПП-20	Новітня історія країн Європи та Америки (1939 – 2024 рр.)	4	екзамен
ОК ПП-21	Нова і новітня історія Азії й Африки	4,5	екзамен
ОК ПП-22	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК ПП-23	Теорія держави і права	3	залік
ОК ПП- 24	Конституційне право України	3	екзамен
ОК ПП-25	Методика навчання громадянської освіти	3	екзамен
ОК ПП- 26	Основи галузевого права	4	екзамен
ОК ПП-27	Історія української культури	3,5	екзамен
ОК ПП-28	Міжнародні відносини	4	екзамен
<i>1.2.2 Курсові робота</i>			
ОК КР-1	Курсова робота з історії	1,5	диф. залік
ОК КР -2	Курсова робота з методики викладання історії	1,5	диф. залік
1.2.3 Практична підготовка			
ОК ПРП -1	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти	7,5	диф. залік
ОК ПРП -2	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти	10,5	диф. залік
ОК ПРП -3	Навчальна практика пропедевтична з психології	1,5	залік
ОК ПРП -4	Навчальна практика пропедевтична з педагогіки	1,5	залік
ОК ПРП -5	Навчальна практика пропедевтична з фаху	1,5	залік
ОК ПРП -6	Навчальна практика археологічна	5	залік
ОК ПРП -7	Навчальна практика з технології дистанційного навчання	3	залік
2. Вибіркові освітні компоненти* (60 кредитів)			
АТЕСТАЦІЯ			
А-1	Кваліфікаційний екзамен	3	
Загальний обсяг обов’язкових компонентів		180	
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	
Загальний обсяг освітньої програми		240	
* Згідно з програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП».			
** Студент обирає дисципліни/блок дисциплін із каталогу, затвердженому вченою радою університету: 20 % освітніх компонентів із каталогу 1 - каталогу циклу загальної підготовки, спрямовані на розвиток загальних компетентностей і soft skills; 80% - із каталогу 2 - каталогу циклу професійної підготовки, спрямовані на розвиток фахових компетентностей.			

Структурно-логічна схема ОПП

Цикл загальної підготовки	Навчальні практики
Цикл професійної підготовки	Виробничі практики
Вибіркові ОК	Курсові роботи

Кваліфікаційний екзамєн

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного екзамену.

Кваліфікаційний екзамен за спеціальністю А 4 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» передбачає оцінювання результатів навчання, визначених цією ОП.

Атестація завершується присвоєнням відповідної професійної кваліфікації: вчитель-бакалавр за предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», галузь знань А Освіта.

Присвоєння професійної кваліфікації здійснюється відповідно до Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. URL: https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/3_Положення_Проф_кваліфікації_31_03_2025.pdf

Атестація здобувача здійснюється відкрито й публічно згідно з «[Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#)».

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) передбачає: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, покликані запобігти плагиату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВЗЯВО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: <http://surl.li/klzoa> . Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральнотукаїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Таким чином, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

5. Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК10, СК2, СК11	ПР35, ПР36, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРА1, ПРА2, ПРА3, ПРК3	Українська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15	ПР31, ПР32, ПР36, ПРУ1, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Філософія
ІК, ЗК, ЗК3, ЗК6, ЗК10, СК4	ПР32, ПР36, ПРУ4, ПРУ6, ПРУ12, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Іноземна мова
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК8, СК11	ПР32, ПР33, ПР34, ПР35, ПР39, ПРУ3, ПРУ66, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Інформаційно-комунікаційні технології
ІК, ЗК1, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК7, СК12	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ3, ПРК1, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Права людини та громадянське суспільство в Україні
ІК, ЗК1, ЗК5, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК7	ПР34, ПР35, ПР36, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ5, ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі/ Теоретична підготовка БЗВП
ІК, ЗК1, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК10, СК7	ПР34, ПР35, ПР36, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ5, ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Фізичне виховання
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК10, СК3, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12	ПР34, ПР36, ПР37, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ11, ПРУ12, ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Психологія
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК10, СК1, СК3, СК4, СК5,	ПР34, ПР36, ПР37, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ11, ПРУ12,	Педагогіка та інклюзивна освіта

СК6, СК8, СК9, СК12, СК18, СК19, СК20	ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК10, СК7, СК9, СК12	ПР34, ПР35, ПР36, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ5, ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК10, СК11	ПР32, ПР36, ПРУ4, ПРУ6, ПРУ12, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Іноземна мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Історія стародавнього світу
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Археологія
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Спеціальні історичні дисципліни (з джерелознавством)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Історія середніх віків
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Давня і середньовічна історія України
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15	ПРУ1, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Філософські проблеми демократичного суспільства
ІК, ЗК1, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15	ПРУ1, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Інфомедійна грамотність в освітньому процесі
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Ранньомодерна всесвітня історія (до кінця XVIII ст.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Ранньомодерна історія України (XVI – XVIII ст.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Нова історія країн Європи та Америки (XIX – 1914 р.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9,	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8,	Історія України (XIX – 1914 рр.)

СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Новітня історія країн Європи та Америки (1914 – 1939 рр.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Історія України (1914 – 1939 рр.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПР34, ПР35, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ5, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ9, ПРУ10, ПРУ11, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Методика викладання історії
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Історія України (1939 – 2024 рр.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Новітня історія країн Європи та Америки (1939 – 2024 рр.)
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Нова і новітня історії Азії та Африки
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15	ПРУ1, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Основи наукових досліджень
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК4, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15.	ПР36, ПР37, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ12, ПРУ13, ПРУ14, ПРУ15, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Теорія держави і права
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК4, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15.	ПР36, ПР37, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ12, ПРУ13, ПРУ14, ПРУ15, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Конституційне право України
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК6, СК8, СК9, СК15, СК18, СК19, СК 20	ПР31, ПР32, ПР33, ПР36, ПР37, ПР38, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ5, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ11, ПРУ12, ПРУ13, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Методика навчання громадянської освіти

ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК4, СК6, СК8, СК9, СК11, СК12, СК15.	ПР36, ПР37, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ8, ПРУ12, ПРУ13, ПРУ14, ПРУ15, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Основи галузевого права
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК6, СК8, СК9, СК10, СК 11, СК12, СК13, СК14, СКП15, СКП16	ПР31, ПР32, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Історія української культури
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК3, СК6, СК8, СК9, СК10, СК 11, СК12, СК13, СК14, СКП15, СКП16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Міжнародні відносини
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, СК1, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ8, ПРУ10, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Курсова робота з історії
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК4, СК5, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ПР31, ПР32, ПР33, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ10, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Курсова робота з методики викладання історії
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК3, СК4, СК 5, СК 6, СК7, СК8, СК9, СК11, СК16, СК17, СК 18, СК19, СК20	ПР31, ПР32, ПР33, ПР34, ПР35, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ5, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ9, ПРУ10, ПРУ11, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК3, СК4, СК 5, СК 6, СК7, СК8, СК9, СК11, СК16, СК17, СК 18, СК19, СК20	ПР31, ПР32, ПР33, ПР34, ПР35, ПРУ1, ПРУ2, ПРУ5, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ9, ПРУ10, ПРУ11, ПРУ12, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК10, СК9, СК12, СК18, СК20	ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Навчальна пропедевтична практика з психології
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК10, СК9, СК12, СК18, СК20	ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Навчальна пропедевтична практика з педагогіки
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК10, СК9, СК12, СК20	ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Навчальна пропедевтична практика з історії
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК10, СК1, СК11, СК12	ПРУ1, ПРУ2, ПРУ6, ПРК2, ПРК3, ПРА1	Навчальна археологічна практика
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК1, СК2, СК3, СК4, СК 5, СК 6, СК7, СК8, СК9, СК11, СК17, СК18, СК19	ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Навчальна практика з технологій дистанційного навчання
ІК, ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16, СК17, СК18, СК19, СК20	ПР31, ПР32, ПР33, ПР34, ПР35, ПР36, ПРУ3, ПРУ6, ПРУ7, ПРУ8, ПРУ9, ПРУ10, ПРУ11, ПРК1, ПРК2, ПРК3, ПРК4, ПРА1, ПРА2, ПРА3	Кваліфікаційний екзамен

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Навч. дисциплі ни	ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16	СК 17	СК 18	СК 19	СК 20
ОК ЗП-1	+	+	+	+	+		+				+		+									+									
ОК ЗП-2	+	+			+	+	+	+	+		+								+	+			+								
ОК ЗП-3	+	+		+			+				+				+							+	+								
ОК ЗП-4	+	+			+				+													+									
ОК ЗП-5	+	+				+	+	+	+		+							+					+								
ОК ЗП-6	+	+				+			+	+	+							+													
ОК ЗП-7	+	+				+	+		+	+	+							+													
ОК ПП-1	+	+	+			+	+		+		+			+			+		+	+		+	+								
ОК ПП-2	+	+	+			+	+		+		+	+		+	+	+	+		+	+			+						+	+	+
ОК ПП-3	+	+	+			+	+			+	+							+		+			+								
ОК ПП-4	+	+	+	+	+	+					+											+									
ОК ПП-5	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-6	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-7	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-8	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-9	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-10	+	+			+	+	+	+	+		+								+	+		+	+				+				
ОК ПП-11	+	+			+	+	+	+	+		+								+	+		+	+				+				
ОК ПП-12	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-13	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-14	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-15	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-16	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-17	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-18	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-19	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-20	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-21	+	+	+			+			+		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ОК ПП-22	+	+	+		+	+			+		+								+	+		+	+				+				
ОК ПП-23	+	+	+	+	+	+			+		+			+	+		+		+	+		+	+				+				
ОК ПП-24	+	+	+	+	+	+			+		+			+	+		+		+	+		+	+				+				

[illegible]

7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПНР) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

Навчальні дисципліни	ПРЗ 1	ПРЗ 2	ПРЗ 3	ПРЗ 4	ПРЗ 5	ПРЗ 6	ПРЗ 7	ПРЗ 8	ПРУ 1	ПРУ 2	ПРУ 3	ПРУ 4	ПРУ 5	ПРУ 6	ПРУ 7	ПРУ 8	ПРУ 9	ПРУ 10	ПРУ 11	ПРУ 12	ПРУ 13	ПРК 1	ПРК 2	ПРК 3	ПРК 4	ПРА 1	ПРА 2	ПРА 3
ОК ЗП-1					+	+			+	+	+									+				+		+	+	+
ОК ЗП -2	+	+				+			+		+					+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ЗП -3		+									+			+						+					+	+	+	+
ОК ЗП- 4		+		+	+						+			+			+			+					+	+	+	+
ОК ЗП -5	+	+	+				+	+			+			+		+				+		+	+	+	+	+	+	+
ОК ЗП -6				+	+	+				+	+		+								+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ЗП-7				+	+	+				+	+		+								+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ЗП-8														+								+			+	+	+	+
ОК ПП-1				+		+	+		+	+									+	+	+	+	+	+		+	+	+
Ок ПП -2				+		+	+		+	+									+	+	+	+	+	+		+	+	+
ОК ПП-3				+	+	+				+	+		+							+	+	+	+	+		+	+	+
ОК ПП-4		+				+						+		+						+					+	+	+	+
ОК ПП-5	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-6	+	+	+						+	+				+	+	+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-7	+	+	+						+	+				+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП- 8	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП- 9	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-10	+	+	+						+	+	+	+	+	+		+	+			+			+	+	+	+	+	+
ОК ПП-11	+	+	+						+	+	+	+	+	+		+	+			+				+		+	+	+
ОК ПП- 12	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-13	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-14	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-15	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-16	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-17	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-18	+	+	+	+	+					+			+		+		+	+	+	+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-19	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-20	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП-21	+	+	+						+					+		+		+				+	+	+		+	+	+

Навчальні дисципліни	ІРЗ 1	ІРЗ 2	ІРЗ 3	ІРЗ 4	ІРЗ 5	ІРЗ 6	ІРЗ 7	ІРЗ 8	ІРУ 1	ІРУ 2	ІРУ 3	ІРУ 4	ІРУ 5	ІРУ 6	ІРУ 7	ІРУ 8	ІРУ 9	ІРУ 10	ІРУ 11	ІРУ 12	ІРУ 13	ІРК 1	ІРК 2	ІРК 3	ІРК 4	ІРА 1	ІРА 2	ІРА 3
ОК ПП-22	+	+			+				+		+					+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПП- 23	+	+				+	+		+	+	+					+				+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-24	+	+				+	+		+	+	+					+				+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-25	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-26	+	+				+	+		+	+	+					+			+	+	+	+	+	+		+	+	+
ОК ПП-27	+	+							+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК ПП-28	+	+	+						+	+	+			+		+		+		+		+	+	+		+	+	+
ОК КР-1	+	+	+						+	+	+			+		+		+				+				+	+	+
ОК КР-2	+	+	+						+	+				+	+	+		+				+	+	+		+	+	+
ОК ПРП-1	+	+	+	+	+					+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ОК ПРП-2	+	+	+	+	+					+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ОК ПРП-3																						+	+	+	+	+	+	+
ОК ПРП-4																						+	+	+	+	+	+	+
ОК ПРП-5																						+	+	+	+	+	+	+
ОК ПРП-6																						+	+	+	+	+	+	+
ОК ПРП-7																						+	+	+	+	+	+	+
А-1	+	+	+	+	+	+					+			+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти / МОН України / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № 441). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
6. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
7. Положення про освітні програми в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка URL: https://cusu.edu.ua/images/files-2023/B3ЯO/poloj_osv-progr_CUSU.pdf
8. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 29.09.2024 р. № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
9. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
10. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
11. Зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/c>
12. Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. URL: https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/3_Положення_Проф_кваліфікації_31_03_2025.pdf
13. Постанова «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-п#Text>
14. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення базової загальноїської підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21 червня 2024 р. № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-п#Text>
15. Лист МОН «Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.25 року № 1/4893-25 https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/94335/

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму

А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність: А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Галузь знань: А Освіта

Реформування та модернізація вищої освіти в Україні є актуальними завданнями на шляху до інноваційного, європейського розвитку українського суспільства, підвищення ролі вищої освіти у формуванні освіченого молодого покоління. Зміна функцій освіти на глобальному рівні актуалізує відповідний запит до компетентностей майбутніх істориків, які повинні мати не тільки професійні знання й уміння, а й здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення.

Запропонована освітньо-професійна програма формує необхідні загальні, спеціальні та предметні компетентності завдяки чіткій структурно-логічній схемі нормативних та вибіркових дисциплін. Освітні компоненти програми не тільки забезпечують високий рівень фахової підготовки, а й враховують практичний складник майбутньої професійної діяльності.

Як засвідчують програмні результати навчання, освітньо-професійна програма забезпечує: здатність вибирати відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них; здатність аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних історичних дисциплін та імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність; здатність розкрити інтелектуальний і творчий потенціал здобувачів середньої освіти засобами змісту предметних галузей та курсів за вибором; здатність працювати з джерелами інформації, вміти їх аналізувати, синтезувати, порівнювати та інтегрувати у зміст навчання історії; здатність усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії та

Вк. 157/04-21.
Н/з 12.05.25/р

суспільствознавчих предметів, прагнути до набуття та вдосконалення професійних компетентностей.

Аналіз освітньо-професійної програми свідчить про доцільність здійснення підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти завдяки наявності відповідного науково-педагогічного потенціалу викладачів, які забезпечують реалізацію освітньої програми.

Загалом є всі підстави вважати, що освітньо-професійну програму за спеціальністю А 4 «Середня освіта (Історія)» галузь знань А Освіта можна рекомендувати для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Директор комунального закладу
«Ліцей «Сокіл»
Кропивницької міської ради»

Сергій СТОРЧАУС

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму

А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність: А4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Галузь знань: А Освіта

Рецензована освітньо-професійна програма А 4 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що реалізується в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка є документом, який регламентує нормативні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги підготовки бакалаврів.

Її складником є формування професійних компетентностей майбутніх учителів історії та громадянської освіти з фаховими інтересами до впровадження інноваційних технологій з метою безперервного подальшого навчання та підвищення професійного рівня, що забезпечить високий рівень їх конкурентоспроможності та попиту на ринку праці.

Програма розроблена з урахуванням сучасних потреб та вимог до фахівців відповідного освітнього рівня та профілю. Передбачені програмою підготовки нормативні та вибіркові компоненти дозволяють сформувати загальні та фахові компетентності й досягти задекларованих результатів навчання.

Метою реалізації освітньо-професійної програми є підготовка фахівців у галузі середньої освіти на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук. Створення освітнього середовища для здобуття освітнього ступеня бакалавра й опановування системою знань, умінь і практичних навичок в галузі знань А Освіта за спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», що забезпечують підготовку фахівця до професійної діяльності в галузі освіти, здатного розв'язувати завдання професійної діяльності на нових засадах, з урахуванням сучасних потреб суспільства. Сприяють формуванню спеціальних якостей майбутніх випускників закладу вищої освіти, які мають бути компетентним не лише в професійній галузі, але й мати активну життєву

Вх. № 58/04-21
Дз. 12.05.25р

позицію, високий рівень громадянської свідомості, ціннісних орієнтацій та здатність до постійного навчання та самовдосконалення.

Програма вирізняється чіткою структурою, застосуванням системного підходу, логічною послідовністю освітніх компонентів, поєднанням теоретичного навчання і практичної підготовки.

Важливими компонентами освітньої програми є навчальні дисципліни спрямовані на формування здатності планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт, виявляти та розв'язувати проблеми у сфері професійної діяльності.

Освітня програма зорієнтована на підготовку фахівця здатного використовувати у професійній діяльності цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології, розробляти та презентувати освітні проекти тощо.

В цілому освітньо-професійна програма А 4 «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 4. 03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузь знань А Освіта повністю відповідає вимогам до такого типу документів, має комплексний підхід, забезпечує формування необхідних компетентностей і програмних результатів навчання та рекомендується для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Директор комунального закладу

«Ліцей «Мрія»

Кропивницької міської ради»

Лілія ТИТАРЕНКО